

Zato ni čuda, da je italijanska mladina tako navdušena, da, naravnost fanatazirana. Izrekli so se tudi za laško šolo in proti odloku okr. šol. sveta v Poreču, ki zapoveduje, da mora imeti učiteljstvo 23. t. m. (na dan ožje volitve) povsod šolo.

Zahvala. Ob izgubi našega nepozabljenega soproga oziroma očeta Antona Žagerja mi je društvo „Samopomoč“ takoj priskočilo z izdatno podporo K 432 na pomoč, za kar se najsrčneje zahvaljujem. — Ker ravno to društvo vdovam, ki ostanejo z nepreskrbljenimi otroki osamljene v prvi stiski, izdatno pomaga, je moja dolžnost, da ga vsem najtopleje priporočam. Še enkrat srčna hvala!

Petrovče, dne 26. maja 1907.

Jožefa Žager.

Razgled po šolskem svetu.

— **Kitajsko vseučilišče.** Kitajska je pričela v zadnjem času reformirati svoje šolstvo, in sicer z osnovnimi šolami. V Pekingju ustanovi po zgledu evropskih vseučilišč visoko šolo, ki bo imela osem fakultet. V višjih učiteljskih šolah bo angleški jezik obligaten predmet; učenje francoskega in angleškega jezika bo svobodno, oni pa, ki se bodo učili prirodnih nauk, se bodo morali učiti nemščine. Latinski jezik bo fakultativen.

— **Francoska vseučilišča.** Francoska vseučilišča imajo v tekočem šol. letu 35.638 slušateljev in 2259 slušateljic, skupno 38.197. Med slušatelji je 33.399 Francozov in 2239 inozemcev, med slušateljicami pa 1364 Francozinj in 1195 inozemk. Potemtakem študira na Francoskem 3434 inozemcev. Po fakultetah se razdele: jus 15.551 (124 žensk); medicino 8297 (796 žensk); lekarništvo 2290 (66 žensk); literaturo 5710 (1105 žensk); prirodznanstvo, filozofijo itd. 6349 (468 žensk). Samo pariško vseučilišče šteje 15.789 dijakov, med temi 7032 juristov, 3369 medicincev, 4435 modroslovcev in 953 farmacevtov. Potem pride Lyon (2783), Toulouse (2675), Bordeaux (2496), Nancy (1841), Montpellier (1752), Lille (1560), Rennes (1498), Aix-Marseille (1269), Dijon (966), Poitiers (962), Grenoble (896), Caen (814), Besançon (325) in Clermont (281).

— **Za 2.400.000 kron škode** je napravil požar v poslopju vseučilišča Montreal v Londonu.

— **Dijaški štrajk.** Na medicinski fakulteti krakovskega vseučilišča so začeli štrajkati slušatelji zaradi nezadostnih prostorov.

— **Menično pravo v vojni šoli** morajo poučevati na Nemškem na cesarjev ukaz, češ, da ne bodo mogli potem odehu izrabljati častnikov.

— **Blagoslavljanje vseučiliške zastave v Zagrebu.** Binkoštna praznike je bila v Zagrebu slovesno blagoslovljena nova vseučiliška zastava. Zastavo je blagoslovil vseučiliški rektor, dr. Bauer, profesor bogoslovne fakultete. Pri tej svečanosti bilo je na vseučilišču odkrito mramorno poprsje Strossmayerja, ki ga je izdelal kipar Valdec.

— **Vprašanje bolgarskega vseučilišča.** Bolgarski listi so se pričeli zopet baviti z vprašanjem otvoritve bolgarskega vseučilišča. Povod temu je dala seja profesorjev, ki se je vršila te dni v Sofiji. Kakor poroča „Dnevnik“ je prišlo pri tej seji do hudih spopadov. Izjava, ki so jo dali profesorji naučenemu ministru, da ne sprejmo službe, ako ne bodo vsi profesorji brez razlike zopet nastavljeni na svoja mesta, je povod nesoglasju med samimi profesorji. Da, vladi neprijetni profesorji so celo izjavili, da v interesu otvoritve vseučilišča ne žele, da bodo zopet nameščeni. Kar se tiče pogajanj med ministrom Apostolovom in nekaterimi inozemskimi profesorji, je minister izjavil nekemu sotrudniku „Dnevnika“, da se ni doslej pogajal še z nobenim inozemskim profesorjem.

— **Madjarske šole na Hrvaškem.** Iz Budimpešte poročajo: Kakor znano, je madjarska državna železnica zahtevala, da se za njihovo madjarsko uradništvo vzdržujejo na Hrvaškem madjarske šole. Na teh šolah je nameščenih 54 učiteljev, ki jih plačuje madjarska državna železnica, in zaradi tega nimajo nikakih prednosti niti koristi od Apponyijevega šolskega načrta. Sedaj odpošljejo iz učiteljskih krogov deputacijo k ministru Košutu ter ga hočejo prositi, da poskrbi na isti način tudi za teh 54 učiteljev, kakor je poskrbel za one, ki uživajo koristi Apponyijevega šolskega načrta.

Iz gospodarskega polja.

— **Na vinorejski šoli v Mariboru** se vršita od 17. do 22. junija tečaja za vinorejce in sadjerejce ter za viničarje. Vno-rejci in sadjerejci bodo imeli priliko, teoretično in praktično se naučiti uničevanja raznih škodljivcev v vinogradu in sadonosniku, viničarji pa se bodo poučili o isti stvari, samo bolj praktično. Za prvi tečaj je pripuščenih, inkluzivno z učitelji, ki jih določi za to dež. šol. svet, 40 udeležencev. Šolnine ni. Udeleženci viničarskega tečaja morejo dobiti tudi podporo, ako jim potrdi župan, da so ali jako ubožni posestniki ali delajo na domačiji ali so kmetiški viničarji. To potrdilo se mora priložiti že pri zglasitvi za tečaj. Oglasiti se je treba do 7. junija na ravnateljstvo vinorejske šole v Mariboru.

— **Šmihel nad Mozirjem.** Dne 9. maja se je tukaj ustanovila kmetijska podružnica e. kr. kmetijske družbe štajerske za župnije Šmihel, Mozirje, Belevode, Rečica in za kraja Skorno in Letuš. Za načelnika podružnice je soglasno izvoljen g. šol. vod. I. Pušenjak. — Doslej je podružnici pristopilo 85 članov.

— **Stanje setev na Kranjskem.** Po došlih poročilih je rž zaradi slabega vremena mnogo trpela. Ozimna pšenica je bolj kljubovala mrazu kakor rž in zato tudi lepše kaže. Tudi trta je na Dolenjskem več ali manj trpela zlasti zavoljo hudega mraza. Jablane utegnejo bolje obroditati kakor hruške.

Raznoterosti.

× **Lakota na Kitajskem** narašča čimdalje hujše. Lakoto trpi nad deset milijonov ljudi, a med temi za tri milijone ni več rešitve. Stradajoči se preživljajo z nezrelim žitom ter prodajajo svoje otroke za živila. Vsak dan umre za lakoto povprečno 5000 oseb. Vkljub temu odklanja podkralj oholo vsako pomoč iz inozemstva.

× **Osrednji brzojavni urad na Dunaju ob volitvah.** Ta brzojavni urad, ki ob navadnih dnevih odpravi in sprejme 27 do 30 tisoč brzojavk, jih je odpravil in sprejel na dan glavnih volitev 46 tisoč. Brzojavke niso obsegale kakor navadno 10 do 30 besed, ampak 500 do 1000. Število uradnikov so zvišali na 204, raznašalcev od 10 na 38 mož, da so mogli opraviti to naporno delo.

× **Spanje malih otrok.** Mnogo mater ne ve, koliko časa morajo spavati otroci v prvih letih življenja. Neki zdravnik piše o tem: Znano je, da zaspe novorojenčki po prvem kohanju, ako so dovoljno preskrbljeni in obvarovani zlasti pred prehlajenjem. To spanje se v prvih tednih prekine le tedaj, ako čuti novorojenček mraz, mokroto, lakoto, žejo ali kaj enakega. Tedaj se navadno joče. Šele v drugem četrtletju more dete dlje časa bedeti. Ob letu in pozneje bedi otrok lahko brez škode nekoliko ur, čeravno je večji del dneva še zmeraj namenjen spanju. Proti koncu drugega do četrtega leta mora otrok še vedno spati ponoči 12 ur, podnevi poldrugo uro do 2 uri. Pozneje naj spi otrok 9 do 11 ur. Šele ko nastopi pri otrocih spolna dozorelost, je svetovati, naj spe manj časa.

× **Armada častnikov** lahko imenujemo armado republike Uruguay v Južni Ameriki. Ta armada šteje 32 generalov, 173 polkovnikov, 208 podpolkovnikov, 345 majorjev, 496 stotnikov in 1351 poročnikov. Po normalni meri bi to število častnikov odgovarjalo armadi 100.000 mož. V resnici ima pa republika le 4124 mož pod orožjem, vštveši podčastnike. Srečna država!

× **Sibirska železnica.** Ruska vlada hoče postaviti na sibirski železnici še eno vrsto tračnic, ker je ta progla že prvotno izdelana za dvojne tračnice. Vojna z japonsko je naučila Ruse, kaj jim je storiti in kaj bi bili morali takoj storiti. Zakaj, ako bi bili imeli dvojne tračnice, bi bili lahko iz Evrope spravili v Mandžurijo toliko vojske, da bi bili lahko porazili Japonce. Tračnice so začeli že postavljati od Urala do Irkutskaja, a do konca leta bodo postavljene do Harbina v daljavi 8000 kilometrov. Troškov bo 70 milijonov rubljev.

× **Ameriške ustanove.** Zadnje dve leti so večkratni ameriški milijonarji darovali za dobrodelne namene 170.910.000 K. Prvo mesto med dobrotniki zavzema še vedno Rockefeller, ki je daroval 87 milijonov, potemtakem nad polovico. Na drugem